

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för kulturvetenskaper

1AE001 Torpen i Småland - ett arkeologiskt perspektiv, 7,5
högskolepoäng

The Archaeology of Crofts in Småland, 7.5 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för kulturvetenskaper 2009-06-11

Senast reviderad 2010-11-04. Engelsk översättning. Ändring av litteratur.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2011

Förkunskaper

INGET VÄRDE ANGIVET

Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs skall studenten kunna:

- redogöra för de småländska torpens historia som del i kulturlandskapets utveckling,
- känna igen, läsa och tolka lämningar efter torp och tillhörande lämningar i landskapet,
- förklara hur arkeologin kan komplettera de historiska källorna i studiet av historiska lämningar,
- muntligen presentera egna ideer, resultat och data,
- dra och skriftligen framföra egna slutsatser kring berörda material.

Innehåll

Kursen handlar om torpens historia som en del i kulturlandskapets utveckling. Kursen ger studenten en introduktion i vad torparkeologi är, hur torplämningar ser ut i samtida landskap, vad det kan bidra med som komplement till de historiska källorna, samt hur man kan utforska och tolka sentida lämningar i kulturlandskapet som en del av vår kulturmiljö. Olika typer av kulturlandskap med fokus på det historiska agrara landskapet kommer att studeras samt hur dessa kan tolkas.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och exkursioner med gruppövningar. Exkursionerna och seminarierna är obligatoriska.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppfyllda. Krav för betyg VG anges i studiehandledningen.

Examination sker huvudsakligen i form av seminarier samt genom inlämningsuppgifter i samband med dessa.

För vissa moment kan omtentamen endast erbjudas i samband med ordinarie kurs. I övrigt erbjuds omtentamen inom sex veckor (inom ramen för ordinarie terminstid) och antal tentamenstillfällen är begränsade till fem (Högskoleförordningen 6 kap 21 §).

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Andersson, A-K & Söderström, U. 2011. När vindarna vänder. Om vindkraft, torparkeologi och begreppet "övrig kulturhistorisk lämning". I Alexandersson m.fl. (eds) *Forn tid längs ostkusten 2. Blankaholmsseminariet år 2010*. Visby: Books on Demand. (15 sid.)

Andersson, H. (2007). *Torp och backstugor i Långhem. En studie av bebyggelseförändringar från 1600-talet till början av 1900-talet*. Lund Studies in Historical Archaeology 4. 59 s.

Anglert, M & Knarrström, A. (2007). Sentida bosättningar och historisk arkeologi – knappast en marginell historia. *Meta* 2007:4, s 53-80. Lund. 27 s.

Anglert, M. Lagerås, P. (2008). *Människorna och Skogen*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. 141s.

Burström, M. Winberg, B. & Zachrisson, T. (1996). *Fornlämningar och folkminnen*. Helsingborg: Riksantikvarieämbetet. 152 s.

Cserhalmi, N. (1997). *Fårad mark. Handbok för tolkning av historiska kartor och landskap*. Sveriges Hembygdsförbund. 83 s.

Rosén, C. (2008). *1000 år på Aplared : en gård i Sjuhäradsbygden från medeltid till nutid*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. 87 s.

Sundberg, K & Lund, C. (2002). *Gatehus och gatehusfolk i skånska godsmiljöer*. Nordic Academic Press. 253 s.

Ulin, J. (2009). Into the Space of the Past: A Family Archaeology. I Holtorf, C & Piccini, A. *Contemporary Archaeologies, Excavating Now*, s. 145-159. Frankfurt/M. etc: Peter Lang. 15 s.

Welinder, S. (2007). *Torpens arkeologi*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. 218 s.

Referenslitteratur

Anglert, M. (2005). *Carl Jonassons torp*. Historisk arkeologi och en sentida bosättning längs Rv 29, Blekinge, Karlshamns kommun, Ringamåla socken, Ire 1:15 Dnr 423-1551-2002. Uv Syd, Dokumentation av fältarbetsfasen 2005:4 Särskild arkeologisk undersökning (10 sid.)

Borghed, B. & Bäckström, K. (2002). *Målbårens minnen*. Stockholm: R A Å 105 s.

DeGrujck, D. & Doljesson, R. (2002). *Märkrets minnen*. Stockholm: NFA. 172 s.

Burström, M. (2007). *Samtidsarkeologi - Varför gräva i det nära förflutna? Rapport från en session vid konferensen Nordic TAG i Århus 2007*. Huddinge: Arkeologi, Södertörns Högskola. 106 s.

Elgeskog, V. (1945). *Svensk torpbebyggelse från 1500-talet till laga skiftet. En agrarhistorisk studie*. Stockholm: Lantbruksförbundets tidskrift AB. 446 s.

Ingold, T. (2000). *The Perception of the Environment. Essays in livelihood, dwelling and skill*. London: Routledge. 465 s.

Schön, E. (2007) Folktron i landskapet. I Dahlgren L-O. *Utomhuspedagogik som kunskapskälla; närmiljö blir lärmiljö*, s. 157-183. Lund: Studentlitteratur. 27 s.

Welinder, S. (1992). *Människor och landskap*. Uppsala: Societas archaeologica Upsaliensis. 141 s.